

1.1. AKO POUŽÍVAŤ NÁSTROJ NA VLASTNÉ POSÚDENIE

Nástroj sa zahŕňa tri kľúčové procesy v rámci troch oddielov:

- výber žiadateľov (1. pracovný list tabuľky);
- vykonávanie projektov zo strany prijímateľov so zameraním na verejné obstarávanie a náklady práce (2. pracovný list);
- certifikácia nákladov zo strany riadiaceho orgánu a platby (3. pracovný list).

Každý z týchto troch oddielov obsahuje očíslované konkrétne riziká (napr. SR1, SR2 atď.) a na jeho začiatku je titulný list, kde sú uvedené všetky konkrétne riziká týkajúce sa daného oddielu.

Okrem toho sa riadiacemu orgánu odporúča posúdiť riziká podvodov vo vzťahu k akémukoľvek verejnému obstarávaniu, ktoré riadi priamo, napr. v rámci technickej pomoci (oddiel 4 o priamom obstarávaní). V prípade, že riadiaci orgán nevykonáva žiadne verejné obstarávanie, pre ktoré sa vyžaduje posudzovanie rizika podvodov, oddiel 4 netreba vyplniť.

Poznámka: tím pre vlastné posúdenie rizika by mal vyplniť iba žlté bunky.

OPIS RIZIKA

Na pomoc tímu bol v nástroji vopred vymedzený určitý počet rizík. Všetky tieto vopred vymedzené riziká by mal posudzovať tím, ale ak sú zistené dodatočné riziká, môžu byť pridané ďalšie riadky.

Kompletný opis rizika možno nájsť buď v titulnom liste (pokiaľ ide o oddiely 2 a 4), alebo pod konkrétnymi rizikami (oddiely 1 a 3).

Názov stĺpca	Usmernenie
Referenčné označenie rizika	Jedinečné referenčné označenie rizika. Písmená označujú oddiel, v ktorom bolo zistené riziko (SR = výber prijímateľov, IR = vykonávanie a monitorovanie, CR = certifikácia a platby a PR = priame verejné obstarávanie zo strany riadiaceho orgánu), a číslo je poradové identifikačné referenčné číslo. Táto bunka sa vyplní len vtedy, keď sa doplnia nové riziká.
Názov rizika	Táto bunka sa vyplní len vtedy, keď sa doplnia nové riziká.

Opis rizika	Táto bunka sa vyplňa len vtedy, keď sa doplnia nové riziká.
Koho sa týka dané riziko?	Tu sú uvedené podrobnosti o subjektoch, v ktorých sú jednotlivci alebo aktéri zapojení do páchania podvodov, napríklad riadiaci orgán, vykonávacie orgány, certifikačný orgán, prijímatelia, tretie strany. Táto bunka sa vyplňa len vtedy, keď sa doplnia nové riziká.
Je riziko interné (v rámci riadiaceho orgánu), externé alebo je výsledkom kolúzie?	Tu sa uvedú podrobnosti, či by bol podvod interný (iba v rámci riadiaceho orgánu), externý (iba v rámci jedného z orgánov, ktoré sú mimo riadiaceho orgánu) alebo by bol výsledkom kolúzie (týkal by sa jedného z viacerých orgánov). Táto bunka sa vyplňa len vtedy, keď sa doplnia nové riziká.

2. PÄŤ KEÚČOVÝCH KROKOV VLASTNÉHO POSÚDENIA

2.1. Hrubé riziko

Hrubé riziko zodpovedá úrovni rizika **pred zohľadnením** vplyvu akýchkoľvek **existujúcich alebo plánovaných** kontrol. Kvantifikácia rizika obvykle pozostáva z kombinácie „pravdepodobnosti“ rizika – nakoľko je pravdepodobné, že nastane udalosť –, a „vplyvu“ rizika – aké dôsledky bude mať udalosť z finančnej a nefinančnej stránky. Aby bola zaistená konzistentnosť posudzovania, pri určovaní pravdepodobnosti by mal byť stanovený **časový horizont**, čo by v tomto prípade malo byť sedemročné programové obdobie.

Názov stĺpca	Usmernenie															
Vplyv rizika (HRUBÉHO)	<p>Tím pre posúdenie rizika by mal z rozbaľovacej ponuky zvoliť skóre vplyvov rizika od 1 do 4 na základe vplyvu, ktorý by malo riziko, keby nastalo, a to podľa týchto kritérií:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Na povesť</th> <th>Na ciele</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>Obmedzený vplyv</td> <td>Dodatočná práca, ktorou sa zdržiavajú iné procesy</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>Malý vplyv</td> <td>Oneskorenie dosiahnutia operačného cieľa</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>Veľký vplyv, napr. preto, že povaha podvodu je obzvlášť závažná alebo je v ňom zapojených niekoľko prijímateľov</td> <td>Ohrozené dosiahnutie operačného cieľa alebo oneskorený strategický cieľ</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>Formálne zisťovanie zo strany zúčastnených strán, napr. parlamentu a/alebo negatívna publicita</td> <td>Ohrozený strategický cieľ</td> </tr> </tbody> </table>		Na povesť	Na ciele	1	Obmedzený vplyv	Dodatočná práca, ktorou sa zdržiavajú iné procesy	2	Malý vplyv	Oneskorenie dosiahnutia operačného cieľa	3	Veľký vplyv, napr. preto, že povaha podvodu je obzvlášť závažná alebo je v ňom zapojených niekoľko prijímateľov	Ohrozené dosiahnutie operačného cieľa alebo oneskorený strategický cieľ	4	Formálne zisťovanie zo strany zúčastnených strán, napr. parlamentu a/alebo negatívna publicita	Ohrozený strategický cieľ
	Na povesť	Na ciele														
1	Obmedzený vplyv	Dodatočná práca, ktorou sa zdržiavajú iné procesy														
2	Malý vplyv	Oneskorenie dosiahnutia operačného cieľa														
3	Veľký vplyv, napr. preto, že povaha podvodu je obzvlášť závažná alebo je v ňom zapojených niekoľko prijímateľov	Ohrozené dosiahnutie operačného cieľa alebo oneskorený strategický cieľ														
4	Formálne zisťovanie zo strany zúčastnených strán, napr. parlamentu a/alebo negatívna publicita	Ohrozený strategický cieľ														

Pravdepodobnosť rizika (HRUBÉHO)	<p>Tím pre posúdenie rizika by mal z rozbaľovacej ponuky zvoliť skóre pravdepodobnosti rizika od 1 do 4 na základe pravdepodobnosti, že sa riziko vyskytne počas sedemročného programového obdobia, a to podľa týchto kritérií:</p> <table border="1" data-bbox="625 421 1142 551"> <tr> <td>1</td> <td>Takmer nikdy k nemu nedôjde</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>Dôjde k nemu zriedkavo</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>Dôjde k nemu niekedy</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>Dôjde k nemu často</td> </tr> </table>	1	Takmer nikdy k nemu nedôjde	2	Dôjde k nemu zriedkavo	3	Dôjde k nemu niekedy	4	Dôjde k nemu často
1	Takmer nikdy k nemu nedôjde								
2	Dôjde k nemu zriedkavo								
3	Dôjde k nemu niekedy								
4	Dôjde k nemu často								
Celkové skóre rizika (HRUBÉHO)	<p>Hodnota tejto bunky sa vypočíta automaticky na základe vstupov do vplyvov rizika a jeho pravdepodobnosti. Riziko je zoradené podľa celkového skóre:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 – 3 – prijateľné (zelené) • 4 – 6 – významné (oranžové) • 8 – 16 – kritické (červené) 								

2.2. Súčasné kontroly na zmiernovanie rizika

V nástroji bol vopred vymedzený určitý počet navrhovaných preventívnych kontrol. **Tieto kontroly sú iba ilustratívne** a tím pre posúdenie ich môže odstrániť, ak kontroly neexistujú, a možno pridať ďalšie riadky, ak sú zavedené dodatočné kontroly, ktoré bránia zisteným rizikám. **Je možné, že kontrola v súčasnosti pridelená k jednému súčasnému riziku môže byť relevantná aj pre iné riziká – v takých prípadoch možno kontroly niekoľkokrát opakovať. Ich vykonanie možno ul'ahčiť najmä jednoduchým krížovým odkazom na súčasné kontroly, ktoré sú opísané a/alebo uvedené napríklad v opise systému riadenia a kontroly, v podnikových procesoch a manuáloch.**

Názov stĺpca	Usmernenie
Referenčné označenie kontroly	<p>Jedinečné referenčné označenie kontroly. Čísla boli postupne pridelené k jednotlivým rizikám, napr. kontroly rizika SR1 začínajú pri SC 1.1, kontroly rizika IR2 začínajú pri IC 2.1.</p> <p>Táto bunka sa vyplní len vtedy, keď sa doplnia nové kontroly.</p>
Opis kontroly	<p>Táto bunka sa vyplní len vtedy, keď sa doplnia nové kontroly.</p>
Máte záznam o vykonaní tejto kontroly?	<p>Tím pre posúdenie rizika by mal z rozbaľovacej ponuky zvoliť „Áno“ alebo „Nie“ podľa toho, či sa vedú záznamy o vykonaní kontroly. Napríklad dôkaz o schválení sa dokladá podpisom a kontrola je preto viditeľná.</p>
Preverujete pravidelne túto kontrolu?	<p>Tím pre posúdenie rizika by mal z rozbaľovacej ponuky zvoliť „Áno“ alebo „Nie“ podľa toho, či sa vykonanie kontroly pravidelne preveruje. Preverovanie sa môže vykonávať prostredníctvom interného alebo externého systému auditu alebo akéhokoľvek iného monitorovacieho systému.</p>

<p>Nakoľko sa spoliehate na účinnosť tejto kontroly?</p>	<p>Tím pre posúdenie rizika by mal čiastočne na základe odpovedí na dve predchádzajúce otázky určiť, nakoľko sa spolieha na účinnosť kontroly na zmierňovanie zisteného rizika (vysoká, stredná alebo nízka úroveň). Ak kontrola nie je zaznamenaná alebo preverená, úroveň spoľahlivosti bude nízka. Ak kontrola nie je zaznamenaná, je zjavné, že ju nebude možné preveriť.</p>
<p>Účinok kombinovaných kontrol na VPLYV rizika s prihliadnutím na úroveň spoľahlivosti.</p>	<p>Tím pre posúdenie rizika by mal z rozbaľovacej ponuky zvolit' skóre od -1 do -4 podľa svojho názoru na to, nakoľko sa znížil vplyv rizika na základe v súčasnosti zavedených kontrol. Kontroly, pri ktorých sa odhaľujú podvody, znižujú vplyv podvodov, pretože sa pri nich preukazuje, že vnútorné kontrolné mechanizmy fungujú.</p>
<p>Účinok kombinovaných kontrol na PRAVDEPODOBNOŠŤ rizika s prihliadnutím na úroveň spoľahlivosti.</p>	<p>Tím pre posúdenie rizík by mal z rozbaľovacej ponuky zvolit' skóre od -1 do -4 podľa svojho názoru na to, nakoľko sa znížila pravdepodobnosť rizika na základe v súčasnosti zavedených kontrol. Kontroly, pri ktorých sa odhaľujú podvody, len nepriamo znižujú pravdepodobnosť podvodov.</p>

2.3. Čisté riziko

Čisté riziko zodpovedá úrovni rizika **po zohľadnení** vplyvu akýchkoľvek **existujúcich** kontrol a ich účinnosti, t. j. zohľadnení situácie, aká je v súčasnosti.

Názov stĺpca	Usmernenie															
Vplyv rizika (ČISTÉHO)	<p>Hodnota tejto bunky sa vypočíta automaticky na základe odpočítania účinku kombinovaných existujúcich kontrol na zmierňovanie rizika od vplyvu HRUBÉHO rizika. Výsledok by mal byť preskúmaný na základe týchto kritérií, aby sa potvrdilo, že posúdenie je stále primerané:</p> <table border="1" data-bbox="625 647 1257 1267"> <thead> <tr> <th></th> <th>Na povest'</th> <th>Na ciele</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>Obmedzený vplyv</td> <td>Dodatočná práca, ktorou sa zdržiavajú iné procesy</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>Malý vplyv</td> <td>Oneskorenie dosiahnutia operačného cieľa</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>Veľký vplyv, napr. preto, že povaha podvodu je obzvlášť závažná alebo je v ňom zapojených niekoľko prijímateľov</td> <td>Ohrozené dosiahnutie operačného cieľa alebo oneskorený strategický cieľ</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>Formálne zisťovanie zo strany zúčastnených strán, napr. parlamentu a/alebo negatívna publicita</td> <td>Ohrozený strategický cieľ</td> </tr> </tbody> </table>		Na povest'	Na ciele	1	Obmedzený vplyv	Dodatočná práca, ktorou sa zdržiavajú iné procesy	2	Malý vplyv	Oneskorenie dosiahnutia operačného cieľa	3	Veľký vplyv, napr. preto, že povaha podvodu je obzvlášť závažná alebo je v ňom zapojených niekoľko prijímateľov	Ohrozené dosiahnutie operačného cieľa alebo oneskorený strategický cieľ	4	Formálne zisťovanie zo strany zúčastnených strán, napr. parlamentu a/alebo negatívna publicita	Ohrozený strategický cieľ
	Na povest'	Na ciele														
1	Obmedzený vplyv	Dodatočná práca, ktorou sa zdržiavajú iné procesy														
2	Malý vplyv	Oneskorenie dosiahnutia operačného cieľa														
3	Veľký vplyv, napr. preto, že povaha podvodu je obzvlášť závažná alebo je v ňom zapojených niekoľko prijímateľov	Ohrozené dosiahnutie operačného cieľa alebo oneskorený strategický cieľ														
4	Formálne zisťovanie zo strany zúčastnených strán, napr. parlamentu a/alebo negatívna publicita	Ohrozený strategický cieľ														
Pravdepodobnosť rizika (ČISTÉHO)	<p>Hodnota tejto bunky sa vypočíta automaticky na základe odpočítania účinku kombinovaných existujúcich kontrol na zmierňovanie rizika od pravdepodobnosti HRUBÉHO rizika. Výsledok by mal byť preskúmaný na základe týchto kritérií, aby sa potvrdilo, že posúdenie je stále primerané:</p> <table border="1" data-bbox="625 1480 1142 1615"> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>Takmer nikdy k nemu nedôjde</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>Dôjde k nemu zriedkavo</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>Dôjde k nemu niekedy</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>Dôjde k nemu často</td> </tr> </tbody> </table>	1	Takmer nikdy k nemu nedôjde	2	Dôjde k nemu zriedkavo	3	Dôjde k nemu niekedy	4	Dôjde k nemu často							
1	Takmer nikdy k nemu nedôjde															
2	Dôjde k nemu zriedkavo															
3	Dôjde k nemu niekedy															
4	Dôjde k nemu často															
Celkové skóre rizika (ČISTÉHO)	<p>Hodnota bunky sa vypočíta automaticky na základe hodnôt vplyvov rizika a jeho pravdepodobnosti. Riziko je zoradené podľa celkového skóre:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 – 3 – prijateľné (zelené) • 4 – 6 – významné (oranžové) • 8 – 16 – kritické (červené) 															

2.4. Akčný plán na zavedenie účinných a primeraných opatrení proti podvodom

Názov stĺpca	Usmernenie
Plánovaná dodatočná kontrola	Tu by mal byť uvedený úplný opis plánovaných kontrolných/účinných a primeraných opatrení na boj proti podvodom. Zatiaľ čo v oddiele 5 usmernení sa stanovujú všeobecné zásady a metódy na boj proti podvodom, v prílohe 2 sa pre každé zistené riziko stanovujú odporúčané kontroly na zmierňovanie rizika.
Zodpovedná osoba	Tu by sa mala uviesť zodpovedná osoba (alebo úloha) pre každú plánovanú kontrolu. Táto osoba by mala súhlasiť, že prevezme zodpovednosť za kontrolu a bude zodpovedná za jej zavedenie a účinné fungovanie.
Konečný termín na vykonanie	Tu by mal byť uvedený konečný termín na zavedenie novej kontroly. Zodpovedná osoba by mala s týmto termínom súhlasiť a mala by byť zodpovedná za zavedenie novej kontroly do tohto dátumu.
Účinok kombinovaných plánovaných dodatočných kontrol na VPLYV rizika	Tím pre posúdenie rizika by mal z rozbaľovacej ponuky zvolit' skóre od -1 do -4 podľa svojho názoru na to, nakoľko sa zníži vplyv rizika na základe plánovaných kontrol.
Účinok kombinovaných plánovaných dodatočných kontrol na PRAVDEPODOBNOŠŤ rizika.	Tím pre posúdenie rizika by mal z rozbaľovacej ponuky zvolit' skóre od -1 do -4 podľa svojho názoru na to, nakoľko sa zníži pravdepodobnosť rizika na základe plánovaných kontrol.

2.5. Cieľové riziko

Cieľové riziko zodpovedá úrovni rizika **po zohľadnení** vplyvu akýchkoľvek **existujúcich a plánovaných** kontrol.

Názov stĺpca	Usmernenie															
Vplyv rizika (CIEĽOVÉHO)	<p>Hodnota tejto bunky sa vypočíta automaticky na základe odpočítania účinku kombinovaných plánovaných kontrol na zmiernenie rizika od vplyvu ČISTÉHO rizika. Výsledok by mal byť preskúmaný na základe týchto kritérií, aby sa potvrdilo, že posúdenie je stále primerané:</p> <table border="1" data-bbox="625 647 1256 1265"> <thead> <tr> <th></th> <th>Na povest'</th> <th>Na ciele</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>Obmedzený vplyv</td> <td>Dodatočná práca, ktorou sa zdržiavajú iné procesy</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>Malý vplyv</td> <td>Oneskorenie dosiahnutia operačného cieľa</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>Veľký vplyv, napr. preto, že povaha podvodu je obzvlášť závažná alebo je v ňom zapojených niekoľko prijímateľov</td> <td>Ohrozené dosiahnutie operačného cieľa alebo oneskorený strategický cieľ</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>Formálne zisťovanie zo strany zúčastnených strán, napr. parlamentu a/alebo negatívna publicita</td> <td>Ohrozený strategický cieľ</td> </tr> </tbody> </table>		Na povest'	Na ciele	1	Obmedzený vplyv	Dodatočná práca, ktorou sa zdržiavajú iné procesy	2	Malý vplyv	Oneskorenie dosiahnutia operačného cieľa	3	Veľký vplyv, napr. preto, že povaha podvodu je obzvlášť závažná alebo je v ňom zapojených niekoľko prijímateľov	Ohrozené dosiahnutie operačného cieľa alebo oneskorený strategický cieľ	4	Formálne zisťovanie zo strany zúčastnených strán, napr. parlamentu a/alebo negatívna publicita	Ohrozený strategický cieľ
	Na povest'	Na ciele														
1	Obmedzený vplyv	Dodatočná práca, ktorou sa zdržiavajú iné procesy														
2	Malý vplyv	Oneskorenie dosiahnutia operačného cieľa														
3	Veľký vplyv, napr. preto, že povaha podvodu je obzvlášť závažná alebo je v ňom zapojených niekoľko prijímateľov	Ohrozené dosiahnutie operačného cieľa alebo oneskorený strategický cieľ														
4	Formálne zisťovanie zo strany zúčastnených strán, napr. parlamentu a/alebo negatívna publicita	Ohrozený strategický cieľ														
Pravdepodobnosť rizika (CIEĽOVÉHO)	<p>Hodnota tejto bunky sa vypočíta automaticky na základe odpočítania účinku kombinovaných plánovaných kontrol na zmiernenie rizika od pravdepodobnosti HRUBÉHO rizika. Výsledok by mal byť preskúmaný na základe týchto kritérií, aby sa potvrdilo, že posúdenie je stále primerané:</p> <table border="1" data-bbox="625 1480 1142 1610"> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>Takmer nikdy k nemu nedôjde</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>Dôjde k nemu zriedkavo</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>Dôjde k nemu niekedy</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>Dôjde k nemu často</td> </tr> </tbody> </table>	1	Takmer nikdy k nemu nedôjde	2	Dôjde k nemu zriedkavo	3	Dôjde k nemu niekedy	4	Dôjde k nemu často							
1	Takmer nikdy k nemu nedôjde															
2	Dôjde k nemu zriedkavo															
3	Dôjde k nemu niekedy															
4	Dôjde k nemu často															
Celkové skóre rizika (CIEĽOVÉHO)	<p>Hodnota tejto bunky sa vypočíta automaticky na základe vstupov do vplyvov rizika a jeho pravdepodobnosti. Riziko je zoradené podľa celkového skóre:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 – 3 – prijateľné (zelené) • 4 – 6 – významné (oranžové) • 8 – 16 – kritické (červené) 															